

PATVIRTINTA
Lietuvos statistikos departamento
generalinio direktoriaus
2015 m. balandžio 1 d.
įsakymu Nr. DĮ-86

KONFIDENCIALIŲ STATISTINIŲ DUOMENŲ TEIKIMO MOKSLO TIKSLAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS IR SĄVOKOS

1. Konfidencialių statistinių duomenų teikimo mokslo tikslams tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja konfidencialių statistinių duomenų (toliau – Duomenys) teikimo mokslo įstaigoms mokslo tikslams Lietuvos statistikos departamente (toliau – LSD) organizavimą ir procedūras.

2. Šiuo aprašu privalo vadovautis LSD skyrių, rengiančių Duomenis ir organizuojančių Duomenų teikimą mokslo tikslams, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, (toliau – LSD darbuotojai).

3. Apraše naudojamos šios sąvokos:

3.1. **Konfidencialūs statistiniai duomenys** – statistiniai duomenys, pagal kuriuos galima tiesiogiai arba netiesiogiai atpažinti statistinio stebėjimo vienetą ir atskleisti jo duomenis.

3.2. **Mokslo įstaiga** – mokslinių tyrimų institutai, taip pat mokslo ir studijų institucijos, kurių sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, ir analogiškos užsienio šalių mokslo įstaigos.

3.3. **Mokslo įstaigos atstovas** – mokslo įstaigos darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kuriam reikalingi Duomenys konkrečiam moksliniam tyrimui atlikti.

3.4. **Netiesioginis atpažinimas** – statistinio stebėjimo vieneto atpažinimas bet koku būdu, išskyrus tiesioginį atpažinimą.

3.5. **Nuotolinė prieiga** – prieiga prie Duomenų, esančių nuotoliniame kompiuteryje;

3.6. **Statistinių duomenų nuasmeninimas** – statistinių duomenų modifikavimas taip, kad nebūtų galimas tiesioginis atpažinimas.

3.7. **Statistinio stebėjimo vienetas** – tiriamosios visumos vienetas (namų ūkis, fizinis asmuo, juridinis asmuo arba kita organizacija ar jų padalinys ir pan.), turintis statistinio tyrimo, kito statistikos darbo metu tiriamus požymius.

3.8. **Tiesioginis atpažinimas** – statistinio stebėjimo vieneto atpažinimas pagal jo pavadinimą arba adresą, arba viešai prieinamą identifikavimo kodą, arba vardą, pavardę ar asmens kodą.

4. LSD, vadovaudamasis 2013 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 557/2013, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos nuostatos dėl galimybės naudoti konfidencialius duomenimis mokslo reikmėms, ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 831/2002 (OL 2013 L 164, p. 16) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 557/2013), bendradarbiauja su Europos bendrijų statistikos tarnyba teikiant Duomenis mokslo tikslams.

5. Duomenys mokslo įstaigai teikiami tik šiai pasirašius sutartį su LSD dėl:
 - 5.1. nuotolinės prieigos prie Duomenų mokslo tikslams suteikimo;
 - 5.2. Duomenų mokslo tikslams, įrašytų į elektroninę laikmeną.
6. Sutartis dėl nuotolinės prieigos prie Duomenų mokslo tikslams suteikimo sudaroma ne ilgesniam nei trijų metų laikotarpiui.
7. Sutartis dėl Duomenų teikimo mokslo tikslams, įrašius juos į elektroninę laikmeną, sudaroma vienam konkrečiam moksliniam tyrimui.
8. Sutartis dėl Duomenų teikimo mokslo tikslams su užsienio mokslo įstaiga sudaroma tik vienam konkrečiam moksliniam tyrimui, nepriklausomai nuo to ar suteikiama nuotolinė prieiga prie Duomenų ar Duomenys įrašomi į elektroninę laikmeną.
9. Mokslo įstaigų bakalauro ir magistro studijų studentų mokymuisi Duomenys neteikiami.
10. Jei LSD nustato, kad pagal prašomus Duomenis, teikiamus mokslo tikslams, galimas tiesioginis atpažinimas, tokie Duomenys nėra teikiami.

II SKYRIUS REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

11. Duomenys mokslo tikslams rengiami ir teikiami vadovaujantis šiais teisės aktais:
 - 11.1. 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L 87, p. 164);
 - 11.2. Reglamentu (ES) Nr. 557/2013;
 - 11.3. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymu;
 - 11.4. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu;
 - 11.5. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu;
 - 11.6. Lietuvos statistikos departamento nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 573 „Dėl Lietuvos statistikos departamento nuostatų, Statistikos tarybos sudėties, Statistikos tarybos nuostatų patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“;
 - 11.7. kitais teisės aktais ir LSD generalinio direktoriaus įsakymais, reglamentuojančiais statistinės informacijos rengimą ir sklaidą.

III SKYRIUS DUOMENŲ TEIKIMAS MOKSLO TIKSLAMS

PIRMASIS SKIRSNIS MOKSLO ĮSTAIGOS PRIPAŽINIMAS (IDENTIFIKAVIMAS)

12. Įstaiga, norėdama gauti Duomenis mokslo tikslams, atsiunčia įstaigos vadovo pasirašytą Įstaigos pripažinimo mokslo įstaiga formą (aprašo 1 priedas), kurią Statistinės informacijos platinimo skyrius (toliau – SIPS) išnagrinėja ir priima sprendimą dėl įstaigos pripažinimo mokslo įstaiga. Esant probleminei situacijai dėl įstaigos pripažinimo mokslo įstaiga, SIPS pateikia gautą

Įstaigos pripažinimo mokslo įstaiga forma Konfidencialių statistinių duomenų valdymo darbo grupei, sudarytai LSD generalinio direktoriaus 2013 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. DĮ-51 „Dėl Konfidencialių statistinių duomenų valdymo darbo grupės sudarymo“ (toliau – Konfidencialumo darbo grupė), svarstyti.

13. Konfidencialumo darbo grupė, susipažinusi su SIPS pateikta informacija, nusprendžia, ar įstaigą galima pripažinti esant mokslo įstaiga. Sprendimą Konfidencialumo darbo grupė priima remdamasi įstaigos paskirtimi, patirtimi įgyvendinant mokslinių tyrimų projektus, organizacine mokslinių tyrimų vykdymo tvarka, įdiegtomis apsaugos priemonėmis, kuriomis užtikrinamas Duomenų saugumas.

14. Įstaigą, pateikusią Įstaigos pripažinimo mokslo įstaiga formą, SIPS informuoja raštu apie LSD sprendimą. Jei įstaiga nebuvo pripažinta mokslo įstaiga, rašte nurodomos priežastys. Jei įstaiga buvo pripažinta mokslo įstaiga, ji kviečiama sudaryti Nuotolinės prieigos prie konfidencialių statistinių duomenų mokslo tikslams suteikimo sutartį (aprašo 2 priedas) ir pateikti užsakymą Oficialiosios statistikos portale (toliau – portalas) arba atsiųsti į LSD Prašymą leisti naudoti konfidencialius statistinius duomenis mokslo tikslams (toliau – Prašymas) (aprašo 3 priedas).

ANTRASIS SKIRSNIS

NUOTOLINĖS PRIEIGOS PRIE DUOMENŲ MOKSLO TIKSLAMS SUTEIKIMO PROCEDŪRA

15. SIPS organizuoja Nuotolinės prieigos prie konfidencialių statistinių duomenų mokslo tikslams suteikimo sutarties projekto rengimą, derinimą ir pasirašymą.

16. Nuotolinė prieiga prie Duomenų mokslo tikslams suteikiama tik mokslo įstaigai, sudariusiai Nuotolinės prieigos prie konfidencialių statistinių duomenų mokslo tikslams suteikimo sutartį.

17. Mokslo įstaigos atstovas, prisijungęs per elektroninės valdžios vartus, portale, skyrelyje E. paslaugos užpildo užsakymą.

18. Pildydamas užsakymą, mokslo įstaigos atstovas susipažįsta su pasižadėjimu saugoti statistinių duomenų konfidencialumą (toliau – pasižadėjimas) ir pažymi langelį, taip patvirtindamas sutinkąs su pasižadėjime numatytais sąlygomis. Jei moksliniam tyrimui Duomenų pageidauja grupė mokslo įstaigos atstovų, užsakymą atskirai pildo kiekvienas grupės atstovas, nurodydamas tą patį mokslinio tyrimo pavadinimą ir kiekvienas pažymėdamas varnele sutikimą laikytis pasižadėjime numatytų sąlygų.

19. Jei moksliniam tyrimui atlikti mokslo įstaiga prašo pateikti asmens duomenis, tokiu atveju mokslo įstaiga turi būti atlikusi išankstinę patikrą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi.

20. Nuotolinės prieigos konfidencialių statistinių duomenų mokslo tikslams suteikimo sutartyje nurodytam kontaktiniam asmeniui patvirtinus mokslo įstaigos atstovo tapatybę ir nurodytą mokslinį tyrimą, SIPS užsakymą pateikia skyriui (-iams), disponuojančiam (-iems) užsakyme nurodytais Duomenimis, kuris (-ie) patvirtina arba paneigia galimybę teikti Duomenis mokslo tikslams.

21. Skyriui (-iams) patvirtinus galimybę teikti Duomenis mokslo tikslams, SIPS portale informuoja mokslo įstaigą apie galimybę gauti Duomenis, nurodant jų parengimo kainą ir terminus, kada Duomenys bus parengti. Skyriui (-iams) pranešus nesant galimybių pateikti prašomus Duomenis, SIPS informuoja portale apie tai mokslo įstaigą, nurodydamas priežastis.

22. Mokslo įstaigai pareiškus sutikimą dėl kainos ir terminų, SIPS parengia ir išsiunčia sąskaitą faktūrą.

23. Mokslo įstaigai apmokėjus sąskaitą faktūrą:

23.1. Duomenimis disponuojantis (-ys) skyrius (-iai) pradeda Duomenų mokslo tikslams rengimą.

23.2. Informacinių sistemų priežiūros skyrius paruošia virtualią tyrimo aplinką ir informuoja portale mokslo įstaigą apie galimą prisijungimą prie jos ir per portalą pateikia techninius prisijungimo duomenis.

24. Mokslo įstaigos atstovas, virtualioje tyrimo aplinkoje atlikęs moksliniam tyrimui reikalingą statistinę analizę, rezultatus ir tekstinį pranešimą siunčia patikrinti ar nėra pažeistas statistinių duomenų konfidencialumo principas.

25. Skyrius (-iai), disponuojantis (-ys) Duomenimis, atlikęs patikrą ir nustatęs, kad rezultatai neatskleidžia statistinių duomenų konfidencialumo principo, informuoja apie patikros rezultatus SIPS, kuris per portalą pateikia juos mokslo įstaigos atstovui.

26. Skyrius (-iai), disponuojantis (-ys) Duomenimis, atlikęs patikrą ir nustatęs, kad rezultatai pažeidžia statistinių duomenų konfidencialumo principą, informuoja apie patikros rezultatus SIPS, kuris per portalą apie tai informuoja mokslo įstaigos atstovą. Mokslo įstaigos atstovas, atsižvelgdamas į pateiktas pastabas, parengia naujus rezultatus.

27. Mokslo įstaigos atstovui (-ams) baigus darbą, Informacinių sistemų priežiūros skyrius panaikina jam (jiems) sukurtą virtualią tyrimo aplinką.

TREČIASIS SKIRSNIS

DUOMENŲ, ĮRAŠYTŲ Į ELEKTRONINĘ LAIKMENĄ, TEIKIMO PROCEDŪRA

28. Gavęs Prašymą, SIPS pateikia jį skyriui (-iams), disponuojančiam (-iems) užsakyme nurodytais Duomenimis, kuris (-ie) patvirtina arba paneigia galimybę teikti Duomenis Prašyme nurodytomis sąlygomis.

29. Skyriui (-iams) patvirtinus galimybę teikti Duomenis, SIPS informuoja mokslo įstaigą apie galimybę gauti Duomenis, nuroydamas jų parengimo kainą ir terminus, kada Duomenys bus parengti. Skyriui pranešus nesant galimybių pateikti prašomus Duomenis, SIPS informuoja apie tai mokslo įstaigą raštu nuroydamas priežastis.

30. Mokslo įstaigai pareiškus sutikimą dėl kainos ir terminų, pasirašoma Konfidencialių statistinių duomenų teikimo mokslo tikslams sutartis ir pasižadėjimas (-ai) saugoti statistinių duomenų konfidencialumą, kuris (-ie) yra neatskiriama šios sutarties dalis. Konfidencialių statistinių duomenų teikimo mokslo tikslams sutarties (aprašo 4 priedas) projekto rengimą, derinimą ir pasirašymą bei sąskaitos faktūros parengimą ir išsiuntimą organizuoja SIPS.

31. Mokslo įstaigai apmokėjus pateiktą sąskaitą faktūrą Duomenimis disponuojantis (-ys) skyrius (-iai) parengia Duomenis mokslo tikslams ir įrašo juos į elektroninę laikmeną.

32. Mokslo įstaigos atstovas, atlikęs moksliniam tyrimui reikalingą statistinę analizę, rezultatus ir tekstinį pranešimą perduoda SIPS patikrinti ar nėra pažeistas statistinių duomenų konfidencialumo principas.

33. Skyrius (-iai), disponuojantis (-ys) Duomenimis, atlikęs patikrą ir nustatęs, kad rezultatai neatskleidžia statistinių duomenų konfidencialumo principo, informuoja apie patikros rezultatus SIPS, kuris informuoja apie tai mokslo įstaigos atstovą.

34. Skyrius (-iai), disponuojantis (-ys) Duomenimis, atlikęs patikrą ir nustatęs, kad rezultatai pažeidžia statistinių duomenų konfidencialumo principą, informuoja apie patikros rezultatus SIPS, kuris apie tai informuoja mokslo įstaigos atstovą. Mokslo įstaigos atstovas, atsižvelgdamas į pateiktas pastabas, parengia naujus rezultatus.

IV SKYRIUS

DUOMENŲ MOKSLO TIKSLAMS TEIKIMO IR PERDAVIMO SĄLYGOS

35. Mokslo tikslams gali būti teikiami tik LSD atliekamų statistinių tyrimų Duomenys.

36. Mokslo įstaiga privalo užtikrinti gautų Duomenų apsaugą savo lėšomis ir priemonėmis.

37. LSD skyrius, rengiantis prašomus Duomenis, kartu pateikia statistinio tyrimo metodiką, statistinės atskaitomybės formuliarą ir metaduomenis.

38. SIPS organizuoja į elektroninę laikmeną įrašytų Duomenų išsiuntimą paštu registruotu laišku arba perdavimą mokslo įstaigos atstovui asmeniškai. Perduodant mokslo įstaigos atstovui asmeniškai sudaromas perdavimo–priėmimo aktas.

V SKYRIUS

ĮKAINIAI

39. Duomenų parengimo kaina priklauso nuo LSD darbuotojo (-ų) laiko, skirto jiems parengti. LSD darbuotojo vidutinis valandinis įkainis tvirtinamas LSD generalinio direktoriaus įsakymu.

40. Duomenų rengimo kainą nustato SIPS ir LSD skyrius, rengiantis prašomus Duomenis, įvertinę aprašo 39 punkte nurodytas sąlygas.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Pasirašytos sutartys su mokslo įstaigomis ir pasižadėjimai saugoti statistinių duomenų konfidencialumą saugomi vadovaujantis LSD dokumentų valdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2013 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. DĮ-80 „Dėl Lietuvos statistikos departamento dokumentų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

42. Mokslo įstaiga sunaikina visus Duomenis, kai jie tampa neberekalingi naudoti mokslo tikslams ir raštu apie tai informuoja LSD. Informacijos apie Duomenų sunaikinimą stebėseną ir kontrolę vykdo LSD saugos įgaliotinis, paskirtas LSD generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DĮ-42 „Dėl integruotos statistikos informacinės sistemos saugos politiką įgyvendinančių dokumentų patvirtinimo ir statistikos informacinės sistemos veiklos atkūrimo darbo grupės sudarymo“.

43. Pasikeitus apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos aktualios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.